

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Ombudsman

Nr. 1001/2012

RECOMANDAREA

Nr. 24...din 4...iunie 2012

**referitoare la respectarea dreptului la învățătură și a dreptului privind protecția copiilor
și a tinerilor**

Cotidianul local Ziarul de Iași a prezentat, în data de 26 mai 2012, cazul șocant al unei fete din comuna Trifești, județul Iași, în vârstă de 10 ani, nevăzătoare, ținută acasă de părinți și neșcolarizată.

Ca urmare a sesizării din oficiu din 28 mai 2012, privind situația acestui copil, a fost efectuată ancheta aprobată de Avocatul Poporului la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași și la Primăria comunei Trifești, județul Iași, în data de 1 iunie 2012.

Din discuțiile purtate la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași cu doamna Director adjunct Niculina Karacsony, doamna consilier juridic Dana Iuga și doamna Mihaela Zaharia, Șef Serviciu de Evaluare Complexă a Copilului, precum și din documentele puse la dispoziție, constatăm următoarele:

Copilul minor, Madalina Bojoga se află în evidențele D.G.A.S.P.C Iași încă de la vârsta de 1 an și 7 luni, fiind un copil născut prematur, diagnosticat cu rinopatie progresivă și încadrat în grad de handicap grav.

Așa cum este menționat și ultima anchetă socială efectuată în data de 31.10.2011 mama este asistentul personal al copilului, tatăl este agricultor, părinții neavând nici o altă sursă de venit.

Copilul a frecventat grădinița sporadic și încă din anul 2009 prin planul de recuperare li s-a pus în vedere părinților obligativitatea înscrierii acestuia la școală. În ultimul certificat de încadrare în grad de handicap din 15.11.2011 eliberat de Comisia pentru Protecția Copilului Iași este făcută mențiunea neșcolarizării minorei.

Directoarea Liceului „Moldova” pentru nevăzători din Târgu Frumos, județul Iași a efectuat mai multe vizite familiei minorei pentru a convinge părinții acesteia să o înscrie la școală, însă rezultatul a fost neînscrierea acesteia.

Acest copil cu deficiențe de vedere nu beneficiază de indemnizație de handicap, ci doar de alocație de stat majorată, în cuantum de 84 lei și de asistent personal conform prevederilor Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În data de 31.05.2012 s-a înaintat de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași, Serviciul de Evaluare Complexă a Copilului familiei Bojoga o adresă prin care părinții sunt invitați în luna iunie 2012, în conformitate cu planul de recuperare, anexă la Hotărârea nr.3610/15.11.2011, să se prezinte la evaluare în vederea orientării școlare a minorei Bojoga Mădălina.

Orientarea școlară pentru învățământ special și special integrat se realizează de anul acesta din luna mai, de către Comisia de Orientare Școlară și Profesională, iar evaluarea se efectuează în cadrul Serviciului de Evaluare pentru Orientare Școlară din Cadrul Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională.

Prin adresa mai sus menționată autoritatea competentă în domeniul protecției copilului aduce la cunoștință părinților, că în luna noiembrie 2012 la evaluarea pentru reînnoirea certificatului de handicap, vor trebui să facă dovada frecventării cursurilor școlare de minoră, conform orientării primite.

Având în vedere dispozițiile constituționale prevăzute de art. 32. alin. 1 și alin. 4 învățământul general este obligatoriu și gratuit.

Totodată, dreptului constituțional privind protecția copiilor și a tinerilor la protecție și asistență socială din partea statului, prevăzut de art. 49 din Constituția României îi corespunde obligația corelativă a acestuia de a le asigura condiții necesare dezvoltării aptitudinilor lor fizice și intelectuale.

De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 5 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare, copii au dreptul la protecție și asistență în realizarea și exercitarea deplină a drepturilor lor în condițiile legii.

Răspunderea pentru creșterea și asigurarea dezvoltării copilului revine în primul rând părinților, aceștia având obligația de a-și exercita drepturile și de a-și îndeplini obligațiile față de copil ținând seama cu prioritate de interesul superior al acestuia.

În subsidiar, responsabilitatea revine și colectivității locale din care fac parte copilul sau familia. Autoritățile administrației publice locale având obligația de a sprijini părinții sau după caz, alt reprezentant legal al copilului în realizarea obligațiilor ce le revin cu privire la copil.

Totodată, potrivit Legii nr.1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare *„părintele sau tutorele legal este obligat să ia măsuri pentru școlarizarea elevului pe perioada învățământului obligatoriu”, iar „nerespectarea acestor prevederi constituie contravenție și se sancționează cu amenda cuprinsă între 100 și 1000 lei , ori cu muncă echivalentă în folosul comunității, prestată de părinte sau de tutore legal”* (art. 360 alin.1 lit. a). *„Constatarea contravenției și aplicarea amenzilor menționate revine persoanei împuternicite de primar în acest scop, la sesizarea consiliului administrației al unității de învățământ”* (art. 360 alin. 2).

De asemenea, art. 15 alin. 1 din Legea nr. 448/2006, republicată, prevede faptul că, persoanele cu handicap au acces liber și egal la orice formă de educație, indiferent de vârstă, în conformitate cu tipul, gradul de handicap și nevoile educaționale ale acestora.

Având în vedere cele constatate în urma anchetei parțiale efectuate doar la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași, precum și imposibilitatea analizării situației minorei cu reprezentanții comunității locale din comuna Trifești, județul Iași care au dat prevalență organizării alegerilor locale în detrimentul respectării principiului interesului superior al copilului, apreciem că,

49 din Constituția României, precum și a prevederilor Legii nr. 1/2011 a educației naționale și a Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare.

Mai exact, s-au încălcat dispozițiile art. 83 alin. 3 din Legea nr. 1/2011 a educației naționale, conform căruia *„părintele sau tutorele legal este obligat să ia măsuri pentru școlarizarea elevului pe perioada învățământului obligatoriu”*.

Mai mult, conform prevederilor art. 5 alin. (3) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare, *„ (...) autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini părinții sau după caz un alt reprezentant legal al copilului în realizarea obligațiilor ce le revin cu privire la copil, dezvoltând și asigurând în acest scop, servicii diversificate, accesibile și de calitate, corespunzătoare nevoilor copilului.”* Cu alte cuvinte, răspunderea pentru creșterea și asigurarea dezvoltării copilului revine în primul rând părinților, aceștia având obligația de a-și exercita drepturile și de a-și îndeplini obligațiile față de copil ținând seama cu prioritate de interesul superior a copilului, dar și în subsidiar colectivității locale din care fac parte copilul și familia sa.

Conform prevederilor art. 22 alin. (4) din aceeași lege *„copiii nu pot fi folosiți sau expuși de către părinți, reprezentanți legali sau alte persoane responsabile de creșterea și îngrijirea lor, în scopul de a obține avantaje personale sau de a influența deciziile autorităților publice”*.

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 13 lit. c), art. 21 și art. 23 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice și pentru a pune în valoare colaborarea între Avocatul Poporului, în calitate sa de mediator și Directorul General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași, emit prezenta:

RECOMANDARE

1. Directorul General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași, în exercitarea atribuțiilor conferite de lege, va dispune în continuare monitorizarea familiei minorei în vederea efectuării demersurilor de școlarizare a acesteia și de respectare a drepturilor constituționale la învățătură și la protecția copiilor și a tinerilor.

2. Directorul General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași va analiza situației minorei în complexitatea sa ținând cont de prevalența principiului interesului superior al copilului, mergând până la posibilitatea sesizării instanței de judecată cu privire la decăderea din drepturile părintești .

3. Directorul General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului județul Iași va informa instituția Avocatul Poporului cu privire la măsurile dispuse.

Avocatul Poporului,
Prof.univ.dr. Gheorghe Iancu

Domnului Florin Ion
Director General
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași

București, 7 iunie 2012